

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 603 בס"ד ערש"ק פר' פקודי (חזק) ל' אדר א' תשע"ט

פנינים יקרים

אלה פקודי המשכן משכן העדות (לח, כא) פרש"י המשכן משכן רמז למשכן שנתמשכן שתי פעמים על עוונותיהן של ישראל, משכן העדות, עדות להם לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל שהרי השרה שכנינו ביניהם ע"כ. הקשו המפרשים מה עדות הוא זה שויתר להם מעשה העגל לאחר שנתמשכן בשני חרבנין בשביל מעשה העגל, וי"ל ע"פ אמרם ז"ל שחטא העגל באה להורות תשובה לרבים דמתחילה היה סלקי דעתך שאין תשובה מועלת לרבים, והנפש החוטאת היא תמות ולא יועיל שום תיקון אפילו תשובה. אבל עתה שחטאו בעגל והורו שיש תשובה אף לרבים, א"כ כשאנשים עושים תשובה אין גמר דין מחמת העבירות רק מחמת שאין רוצים לעשות תשובה כדכתיב הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי (ירמיה ב) לפי"ז א"ש שני הדרשות המובא ברש"י.

אלה פקודי המשכן משכן העדות וכו' (לח, כא) על דרך הפשט יתכן לפרש כי הנה בהנהגת העולם כאשר מתיחים זהב וכסף נוצר איזה חסרון וכן בתכלת וארגמן ישנם שיורי פתילים, בא הכתוב לומר שפקודי המשכן לא חסר אפילו כמלא הנימה והיא שימשה לעדות על הנקיון כפו של משה והנאמנות... (אלשיך)

אלה פקודי המשכן (לח, כא) מפרש"י שנקרא משכן שעתיד להתמשכן על עוונותיהן של ישראל, דמשום שריחם עליהם שפך חמתו על עצים ואבנים, וקשה איך אפשר כשישראל חוטאים נוטל מהם המשכן-המקדש לכפר עליהם הלא כשאין קרבן אדרבה אין כפרה? וי"ל דהאמת הוא שהקרבן אינו מכפר אלא על השוגג אבל מי שחטא בעבירות חמורות אינו יכול להתקרב עד שיתקן מה שפגם בנפשו אלא שמסורת בידנו שיש כח בבית המקדש לעורר לתשובה כדרשת חז"ל לא לן אדם בירושלים ובידו עוון (במ"ד כא) אבל כשנחרב המקדש אנו נידונין כשוגגים וכאנוסים מחמת צער וטירוף ובלבול שיש לנו מהגלות. (זרע שמשון ממודינא)

ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה, ואתו אהליאב בן אחיסמך (לח, כב-כג), לבצלאל בנוסף להשראה האלקית היה לו זכות אבות לסייע כמ"ש במדרש פרשת ויקהל שזכה בצלאל בזכות מסירות נפשו של אביו חור ובזכות מרים ויהודה. על זה נאמר ובצלאל עשה כאשר צוה ה' את משה, אך ראה אהליאב שלא היה לו כל אלה ובכ"ז הגיע להיות שוה לבצלאל בכח ההתחברות אל הטהור. (ארץ חמדה)

ותכל כל עבודת משכן וכו' ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו (למ, לב) מפסוק זה נראה שישראל היו העושים ומשה (לא) היה רק המצווה. ובכל זאת נאמר כאשר צוה ה' את משה. ונראה שיש בה חדוש גדול להורות שאם לא היה משה המצווה אותם לא היה ביכולתם לעשות כלום רק בכח כאשר צוה ה'. וא"כ היה משה העיקר בעשייתו וכן בהקמתו.

את המנורה הטהורה (למ, לו) טהורה מעיקרא וטהורה בסוף על שם שלא היו מזין עליה שום דם לטהרתה... (חזקוני)

ויקרא אל משה (א, א) א' זעירא מסמל את ענותנותו של משה רבנו ע"ה הגם שנתעלה כך כך עד שהקב"ה קראו ודבר אותו בכל זאת נשאר בענותנותו - א' זעירא, משל לצפור קטנה כשהיא עומדת על הר גבוה נשאר קטנה כמו שהיתה.

ויקרא אל משה וכו' (א, א) אלף זעירא, אמרו חז"ל (שמ"ד מז יא) מהיכן נטל משה קרני ההוד? רשב"ל אומר עד שהיה כותב התורה בקולמוס נשתייר קמעא של דיו והעבירו על ראשו וממנו נעשו לו קרני ההוד. כלומר אותו קימעא של דיו שבקולמוס שבו היה צריך לכתוב אלף רגילה וכתב זעירא מאותה מדת ענוה זכה משה ונטל קרני ההוד. (מן התורה)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



שיחת הרא"ע ז"ע"א פרשת כי תשא תשל"ב ה'בא ל'צפ"ס ע"י א.א.

הכוונה של בריאת העולם היתה בכדי שתתגלה הבחינה שנקראת "אנוש", ובאמצעותה יתגלה ויתפרסם הבורא כל עולמים. לפני בריאת העולם טענו המלאכים לפני הרבש"ע "מה אנוש כי תזכרנו", למה בכלל בראת את האנושות, מה אתה צריך בכלל לזכור אותם. אבל דוקא זה היה הרצון שלו בבריאה, ולכן הוא ברא אותה, בכדי שמתוך הבחינה הזו שנקראת "אנושות" יכירו וישיגו אותו.

ללא האנוש הזה אין לנו שום התקשרות אליו. כי הבורא כל עולמים אין בו השגה כלל, ולא שייך שיהיה לאדם התקשרות עמו מתוך שכל הבנה. הדרך היחידה להשיג אותו היא להכיר בו מתוך המציאות שלנו שהוא המחיה ומהוה אותה. רק מתוך שאנו שקועים בבהמיות שלנו, ואנו חיים את המציאות שלנו ולא את המציאות שלו, ("מלייבט נישט מיט אים") אנו מובדלים מאיתנו. ולכן אנו כבהמה בלי דעת, בגלל שאין לנו חלק במציאות שלו. ובשביל זה הרבש"ע ברא בהמות וחיות, כדי שמהם נלמד מה אנו יכולים להבין. כמו שהבהמה אינה מבינה כלום כך אנו איננו יכולים להבין כלום. אך כמו שהבהמה יש לה חוש שמכירה את בעליה הזן ומפרנס אותה, כך אנו יכולים להכיר את הבורא שברא אותנו ומקיים אותנו בכל רגע. לשם מטרה זו הוא ברא בעולם את הדוגמא של הבהמות וחיות בכדי שנבין איך להשיג אותו. מה שאנו לא משיגים אותו זה מכיון שאנו לא מבינים מהי הבחינה שלנו. אם אנו רוצים להשיג אותו אנו צריכים קודם להשיג את עצמנו ואת הבהמיות שלנו, רק אחר שנהיה כבהמה נוכל להשיג אותו כבהמה שמכרת את בעליה.

הדרך היחידה למצוא את הרבש"ע היא, כאשר האדם חי בסיבות שלו. והיינו כי האדם הוא באותה בחינה כמו הבהמה, כמו שנאמר "ומותר האדם מן הבהמה אין". ורק מכיון שהאדם הוא צלם אלוקים הוא נקרא בשם המעלה "אדם", כמו שנאמר "כי בצלם אלוקים עשה את האדם". ובאיזה אופן יש לו את הזכיה להגיע למצב הזה להיות בבחינת "צלם אלוקים"? כאשר הוא מכיר את הבהמיות שלו, ורואה שאעפ"כ יש בו חכמה ומדע, הוא מתבונן איך מגיע אליו חכמה ומדע, ועיי"ז הוא משיג ורוצה להאמין שיש מציאות של הבורא שהוא מלא חכמה ומדע, וכל החכמה שיש לו אינם ממנו רק מן המציאות הזו שנותנת בו חכמה ומדע. ונמצא שמתוך הכרת עצמו הוא מגיע להכרת הבורא והכרת גדלותו. נמצא שרק כאשר הוא משיג את עצמו הוא יכול להשיג את מציאות הבורא.

אך להשיג את עצמו זה דבר מאד קשה. בגלל שהאדם יש בו עקשנות עצומה. שורש הדבר נובע מכך שבכל אדם יש בו משיכה לבורא עולמים, והטבע הוא שלכל דבר שהוא נמשך הוא רוצה להיות כמוהו. וכמו שהרבש"ע ברא את העולם בכדי שהוא יתפרסם באמצעות האנוש, ולשם מטרה זו ברא את העולם, כך האדם רוצה לעצמו את אותה גדולה, והוא רוצה להיות מפורסם כמו הקב"ה. נשאלת השאלה מהיכן הוא לוקח את הכח הזה? ממתי הוא נהיה מציאות לרצות את אותו דבר כמו הרבש"ע? התשובה היא, שבחטא עץ הדעת הוא נהיה נפרד, ונגרם פירוד בין הבורא והאנוש, והחכמה נשארה במציאות הנעלם. מאז האדם שואף כל הזמן לחכמה, אבל את החכמה הוא מייחס אליו בעצמו.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמ' קודם

נפל. העיקר שהוא בסדר. הוא לא מחפש את ההתקשרות, דהיינו להכיר שהוא בחינת אין, והוא תמיד בבחינת חטא. והוא לא מחפש את ההתקשרות של שלימות הוי' ליחד שם י-ה ב-ה, דהיינו שיהיה בטל לשורשו ע"י בחינת אין, וממילא תיבטל הבחירה ולא יהיה מלחמת עמלק.

לנו אין יכולת להשיג את הרבש"ע ולהבין את מציאותו, המוח שלנו לא מסוגל לתפוס את זה, אנו רק יכולים לדעת ע"פ ההשגה שלנו. כמו שהבהמה יש לה חוש להכיר את זה שזן אותה, כך אנו יש לנו חוש להכיר את זה שזן ומחיה אותנו. רק היות שמותר האדם מן הבהמה היא הבחירה שניתנה לו ולשם כך ניתנה בו החכמה, החכמה הזו היא מסך המבדיל בינינו ובינו. כי למרות שהחכמה צריכה להראות לו את הבהמיות שלו כמו שדוד המלך אמר "בהמות הייתי עמך", האדם אינו יכול להכניע את עצמו להיות בחינת בהמה, היות שאף שהוא מלא מדע וחכמה חיינו אינם חיים בגלל שאין לו את הסיפוק המלא שהוא בעצמו מציאות החכמה. בו בזמן שהחכמה היא זו שאמורה להראות לו שהוא מציאות בהמה, ואז הוא יכול למצוא בעצמו שיש מעליו מציאות שמקיימת אותו ונותנת לו את החיות. וכמו שהבהמה מקבלת את החיות שלה מהאדון, ובלא זה היא לא יכולה לחרוש, ולא לאכול מה שהיא רוצה לאכול, רק ע"י האדון, כך גם אצלנו, החכמה - שהיא הבחירה - צריכה להראות לנו שאנו בחינת בהמה. ומה שהחכמה נמצאת אצלנו אין זה מאיתנו רק ממנו, "הייתי עמך". ובשביל זה האדם מוכרח לעבור גלגולים וגלגולים, בכדי שהוא ירצה להשפיל את עצמו.

המשך יבוא אי"ה

לכן הוא מוכרח שיהיה לו תמיד סיבות, בכדי שירגיש שהחכמה היא לא ממנו. והחכמה מאין תמצא. אם האדם יש לו חכמה היא לא ממנו, היא מאין. "אין" הוא הכח הנעלם המקיים ומהוה את כל הבריאה, רק שהוא נמצא בהעלמה. ולמרות שהבריאה קיימת ואנו רואים שהעולם מתקיים, הכח הזה הוא נעלם, מכיון שהעולם מרמה את עצמו לחשוב שהאדם הוא זה שעושה את הפעולות. הוא בונה, והוא ממציא, וכל החכמות הם ממנו. ומהרבש"ע - הבורא ומקיים את הכל שהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים - רק מדברים, ולא מכירים שהוא המציאות של הבריאה. ואלמלי הסיבות גם לא היו זוכרים ממנו כלל. רק בגלל שהוא רוצה שכל ידח ממנו ידח, הוא עשה שבאמצעות האדם יהיה גילוי המציאות שלו. והבורא - שהוא חי וקיים המקיים את הכל - רוצה שע"י בחינת האין של האדם יתפרסם בעולם שיש בחינה נעלמת שנקראת "אין" שהיא המציאות של הבריאה. ורק האדם שהוא ברא יכול להודיע את זה. אך בגלל שלאדם יש בחירה הוא שרוי כל הזמן במלחמה בין מציאות שלו למציאות האין, ולכן הוא צריך סיבות. וזה הוא השורש של כל ענין הבחירה - אם האדם הוא מציאות בפני עצמו או שהוא בטל לשורשו. כאשר האדם נכשל הוא תמיד רוצה לתרץ את עצמו, ובגלל שהוא לא בהתקשרות ודביקות למציאות שלו - שהיא מציאות האין - הוא לא מחפש את השורש למה הוא נכשל. הוא תמיד מחפש אחר כל מיני תירוצים בכדי להרגיע את עצמו, שרק בגלל הסיבה זו היתה לו הנפילה הזו, אבל הוא היה בסדר בגלל שהכוונה שלו טובה. ובזה שהכוונה שלו טובה מתורצת הנפילה שהוא

המשך פציצים יקרים

ויקרא אל משה (א, א) פרש"י ויקרא לשון חיבה אבל לנביאי האומות נגלה עליהם בלשון עראי שנאמר ויקרא אלקים אל בלעם (במדבר כג). ההבדל בין "ויקרא" ל"ויקרא" הוא: ויקרא הדבור בא אליו למקומו ולא נתעלה כל התעלות מחמת הדבור כך שנשאר בלעם הרשע כמקודם עומד בחוץ, משא"כ ויקרא - היינו שהקב"ה קרא את משה אליו כביכול ונעלה משה לקראת הדבור, נמצא שהאלף זעירא היא זאת שמהוה את ההתעלות.

ויקרא אל משה (א, א) 'אלף' זעירא, באה לרמז כי אין למוד התורה מתקיים אלא אצל אדם שמקטין עצמו ונוהג בענוה כדרך שמובא בילקוט שלפניך זכה משה רבינו לקריאה זו ויקרא אל משה משום שהיה עניו ובורח מן הכבוד באמרו (שמות ד, י) לא איש דברים אנכי.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א, ב) מה שהאדם מקריב מגופו שיש לו הכנעה ולב נשבר הוא הקרבן האמיתי וזהו אדם כי יקריב מכם אם מקריב הוא ממנו מן האני שלו אזי הרי זה קרבן לה'.

אדם כי יקריב מכם קרבן (א, ב) התבה קרבן מלווה בשתי בחינות א. נקרב על גבי המזבח. ב. התקרבות להשי"ת, למעשה שני הבחינות קשורים זה בזה. בזה שמקריב על גבי המזבח מתקרב להשי"ת, ודו"ק.

זכר תמים יקריבנו (א, ג) פרש"י תמים - בלא מום, נלמד מכאן שהתחכמות יתירה נחשבת מום. וכך היה אומר רבי נחמן מברסלב זצ"ל חכמת החכמות שלא יהא אדם חכם כל עיקר אלא יתהלך בתמימות.

כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'... וכל קרבן מנחתך במלח תמלח (ב, יא-יג) נשאלת השאלה הלא המלח השאור והדבש נותנים טעם ונאמר על השאור והדבש לא תקטירו ואילו מלח אדרבה וכל קרבן מנחתך במלח תמלח? אלא השאור אמנם נותן טעם לשבח בעיסה אבל יש בו פגם גדול שהוא מתנפח ומנפח יש בו גבהות והתנשאות. הדבש אף הוא שוכר יוצא בהפסדו מחמת החסרון שאינו מתבטל בפני תבילים וסממנים אחרים. אבל המלח הזה נמס מתבלע במאכל עד שאינו ניכר ואעפ"כ הוא נותן טעם לשבח, לכן נאמר על כל קרבנך תקריב מלח להיות נבלע ובזה נותן טעם לשבח.

אם הכהן המשיח יחטא (ד, ג) בוא וראה בכל הקרבנות שבפרשה נאמר בהם ונסלח להם, ונסלח לו פרט לקרבן הכהן המשיח שלא נאמר בו ונסלח לו. לפי שהוא עצמו הוא המקריב בעד עצמו ואין אדם סולח לעצמו...

ישראל אותו (ד, יב) הטעם של שריפת פר כהן גדול שנעשה בפרסום, שלא יתבייש אדם להתוודות על עונו שהרי כה"ג חטא ומתוודה.

אם נפש אחת תחטא (ד, כו) בדרך צחות אם נפש אחת אם האיש אינו מעורב עם הבריות תחטא בסוף הוא חוטא ומסתבך.

נפש כי תמעל מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' (ה, טו) מועל זה העושה בזדון ובשאת נפש, חטא זה העושה בשגגה קרוב לאונס, וא"כ מה סמיכות מעילה לשגגה. אלא אם מתקיים אצלו תמעול מעל כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר אף שעשה אותם בשוגג. לפי"ז הסמיכות באה לכוון את השונה בעבירה אף ששנה בשוגג מעלה עליו הכתוב כאילו חטא במזיד.

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

מייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים 9105



לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

